Minister
Aktywów Państwowych

Wojciech Balczun

BM.I.053.384.2026

IK: 1296693
Warszawa, 14 września 2026 r.

Pani
Małgorzata Kidawa- Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

poniżej udzielam odpowiedzi na oświadczenie nr BPS/043-63-1691/26, złożone przez Pana Waldemara Witkowskiego, Senatora RP z dniu 28 lipca 2026 r., w sprawie katastrofy ekologicznej w zbiorniku Pilchowice oraz w korycie rzeki Bóbr, poniżej przedstawiam odpowiedź przygotowaną na podstawie informacji uzyskanej od spółki zależnej od TAURON Polska Energia S.A. tj. TAURON Ekoenergia sp. z o.o. (dalej: Spółka).

Prace prowadzone na Stopniu Wodnym Pilchowice I służą bezpieczeństwu budowli piętrzącej oraz ochronie przeciwpowodziowej doliny Bobru. Obowiązek ich wykonania wynika z decyzji organu nadzoru budowlanego, która wyznaczyła termin usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości na dzień 30 kwietnia 2026 r. Zapora w Pilchowicach ma istotne znaczenie dla bezpieczeństwa terenów położonych poniżej. Obniżenie poziomu wody stanowi warunek techniczny wykonania robót przy budowli piętrzącej. Charakter przedsięwzięcia jako służącego bezpieczeństwu i ochronie przeciwpowodziowej został potwierdzony w rozstrzygnięciu organu ochrony środowiska.

Terminy prowadzenia prac wyznaczały równolegle: zezwolenie derogacyjne, zakazujące prowadzenia prac w korycie cieku od 1 marca 2026 r. do 31 maja 2026 r. i nakazujące ich maksymalne ograniczenie od 1 października 2026 r. do końca lutego 2027 r., termin wynikający z decyzji organu nadzoru budowlanego oraz względy bezpieczeństwa piętrzenia. Pierwszy etap prac rozpoczęto 12 lutego 2026 r., drugi 2 czerwca 2026 r., wewnątrz okna wyznaczonego zezwoleniem derogacyjnym RDOŚ na okres od 1 czerwca do 30 września 2026 r.

Możliwość wystąpienia niekorzystnych zjawisk w środowisku wodnym została zidentyfikowana przed rozpoczęciem prac i zgłoszona właściwym organom. Identyfikacja ryzyka stanowiła podstawę wystąpienia o postanowienie środowiskowe, w którym organ ochrony środowiska określił warunki prowadzenia prac, w tym obowiązek nadzoru ichtiologicznego, prowadzenia odłowów i relokacji ryb oraz monitoringu parametrów wody. Wskazanie ryzyka i uzyskanie rozstrzygnięcia organu stanowi element przygotowania procesu inwestycyjnego.

W toku prac podejmowane były działania służące ograniczeniu skutków pogarszających się warunków. W dniu 18 czerwca 2026 r., a więc jeszcze przed gwałtownym zjawiskiem atmosferycznym z 20 czerwca 2026 r., rozpoczęto natlenianie wody w czaszy zbiornika. W dniu 22 czerwca 2026 r., wstrzymano opróżnianie zbiornika, ograniczając odpływ do przepływu nienaruszalnego i kontynuując odłowy. Zwiększony odpływ wznowiono w dniu 25 czerwca 2026 r., informując o tym RDOŚ. Po nagłym śnięciu ryb wskutek wzruszenia osadów dennych w końcowej fazie opróżniania zbiornika od 1 lipca 2026 r., zrzut wody ograniczono ponownie do przepływu biologicznego.

Odłów i utylizacja śniętych ryb prowadzone były niezwłocznie po stwierdzeniu zjawiska. Łączna masa usuniętych organizmów wyniosła 23,47 tony. Wielkość ta odnosi się do organizmów usuniętych z terenu inwestycji i z koryta rzeki, nie stanowi natomiast oszacowania strat w populacji.

Ograniczenia wprowadzone na odcinku rzeki mają odrębną podstawę. Wojewoda Dolnośląska rozporządzeniem porządkowym nr 18 z dnia 4 lipca 2026 r., wprowadziła zakaz korzystania z wód rzeki Bóbr na odcinku od korony zapory Pilchowice do Zbiornika Rakowice. Jak wynika z uzasadnienia ww. rozporządzenia, jego podstawę stanowiły sprawozdania z badań mikrobiologicznych Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, według których wody na tym odcinku nie spełniały wymagań określonych dla kąpielisk oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli. Państwowa Inspekcja Sanitarna wskazała następnie, że podstawą wydania zaleceń i ww. rozporządzenia były wyniki badań mikrobiologicznych, nie zaś wyniki badań metali ciężkich.

Ograniczenia w korzystaniu z wód, które dotknęły przedsiębiorców w sezonie turystycznym, wynikają zatem z przesłanek sanitarnych. Powyższe rozporządzenie obowiązuje do czasu ustania przyczyn jego wprowadzenia; według informacji przekazanych na posiedzeniu Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w dniu 19 sierpnia 2026 r., podstawą decyzji o dalszym obowiązywaniu zakazu będą wyniki analizy wpływu osadów ze Zbiornika Pilchowickiego na środowisko, jakość wody oraz zdrowie i życie ludzi, o której przygotowanie wystąpiła Wojewoda Dolnośląska.

Od 3 lipca 2026 r. prowadzony jest codzienny monitoring jakości wód w ośmiu punktach na odcinku od Wrzeszczyna po Zbiorniki Rakowickie, wyznaczonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Według komunikatu Inspektoratu z dnia 5 lipca 2026 r., w próbach pobranych w dniach 2 i 3 lipca 2026 r., odnotowano poprawę natlenienia oraz parametrów biogennych, a stężenia oznaczonych metali ciężkich pozostawały poniżej wartości dopuszczalnych. Prowadzone badania nie potwierdzają skażenia chemicznego o charakterze zewnętrznego zrzutu.

Według informacji służb, w tym z monitoringu prowadzonego przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, w korycie rzeki nie stwierdza się śniętych ryb, a koryto pozostaje drożne. Na jazach Pilchowice II oraz Rakowice pracują sondy prowadzące bieżący pomiar natlenienia i temperatury wody. Aeratory zostały wyłączone po poprawie parametrów wody zgodnie z dyspozycją Polskiego Związku Wędkarskiego i Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Poziom zawiesiny w Zbiorniku Pilchowickim pozostaje niski i stabilny, na poziomie około 20 mg/l. Zainstalowano osiem kurtyn osadowych ograniczających przemieszczanie zawiesiny w czaszy zbiornika, przeprowadzono badanie batymetryczne zbiornika oraz zainstalowano boje monitorujące w sposób ciągły parametry wody. Wyniki badań osadów dennych przekazano Głównemu Inspektoratowi Ochrony Środowiska. Zlecono również ekspertyzę mającą na celu określenie wpływu osadów dennych na środowisko. Prace przy zaporze są kontynuowane. Opracowano także technologię umożliwiającą dalsze prowadzenie remontu bez konieczności całkowitego opróżniania zbiornika, obecnie przygotowywane są odpowiednie projekty i dokumenty formalne.

W odniesieniu do sytuacji przedsiębiorców Spółka przygotowała Program wsparcia i rozwoju Doliny Bobru, którego ramy organizacyjne zostały uzgodnione z Powiatem Lwóweckim w formie memorandum uzgodnień. Program prowadzony jest we współpracy z samorządem, pod patronatem i koordynacją Starosty Lwóweckiego.

Program obejmuje trzy etapy: wysłuchanie przedsiębiorców i interesariuszy, przeprowadzone w ramach Rady Społecznej (etap zakończony); koordynację i przygotowanie rozwiązań; oraz rewitalizację doliny Bobru we współpracy ze środowiskiem naukowym. Kierunki wsparcia bezpośredniego obejmują promocję regionu oraz inwestycje w infrastrukturę turystyczną, uzgadniane z przedsiębiorcami w celu podniesienia atrakcyjności turystycznej regionu.

Program opiera się na dwóch zasadach. Jest powszechny - kierowany do całego regionu, a korzystanie z jego efektów odbywa się według jednakowych i przejrzystych zasad,

bez indywidualnego wyróżniania podmiotów. Wsparcie bezpośrednie realizowane jest wyłącznie za pośrednictwem samorządu. Spółka angażuje się poprzez przekazanie darowizny celowej na rzecz Powiatu, a kontakty z przedsiębiorcami koordynuje Powiat.

Konstrukcja ta wynika z ram prawnych działania spółki prawa handlowego z udziałem Skarbu Państwa. Bezpośrednie przekazywanie środków pieniężnych podmiotom prywatnym pozostaje poza dopuszczalnym zakresem jej działania: forma darowizny celowej na rzecz jednostki samorządu terytorialnego, przeznaczonej na cele infrastrukturalne służące całemu regionowi, jest rozwiązaniem zapewniającym równe traktowanie i przejrzystość.

Ponadto TAURON po zakończonej inwestycji zrealizuje Program obejmujący filar przyrodniczy: wieloletni program dla doliny Bobru służący kształtowaniu warunków sprzyjających trwałemu i zróżnicowanemu ekosystemowi rzecznemu. Jego zakres, etapy i mierniki zostaną określone na podstawie diagnozy przyrodniczej opracowanej przez ekspertów, w granicach rozstrzygnięć właściwych organów.

Program odbudowy ichtiofauny, obejmujący zarybienia oraz odbudowę zróżnicowanych siedlisk służących rozrodowi ryb, uzgadniany jest z Polskim Związkiem Wędkarskim. Sfinansowanie zarybienia zostało zadeklarowane przez Spółkę jeszcze przed rozpoczęciem prac na Stopniu Wodnym Pilchowice I. W przygotowanie i realizację programu włączane są Polski Związek Wędkarski, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Samorząd Województwa Dolnośląskiego oraz instytucje naukowe.

Obecnie trwają testy przygotowanych rozwiązań ograniczających przemieszczanie osadów dennych. Koncepcja została przygotowana we współpracy z Instytutem Rybactwa Śródlądowego, w uzgodnieniu z właściwymi organami.

Koordynacja działań przebiega w ustawowym podziale ról. Wojewoda Dolnośląska wprowadziła prewencyjny zakaz korzystania z wód i koordynuje obieg informacji między służbami. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu prowadzi czynności kontrolne i wyjaśniające. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi monitoring jakości wód i publikuje jego wyniki. Ocena sanitarna należy do inspekcji sanitarnej. Spółka przekazuje organom informacje i dokumenty w zakresie i terminach przez nie wskazanych oraz uczestniczy w czynnościach kontrolnych i w pracach struktur zarządzania kryzysowego.

Ustalenie odpowiedzialności należy do właściwych organów i toczących się postępowań. Odpowiedzialność ta ma charakter złożony i obejmuje działania wszystkich podmiotów uczestniczących w przygotowaniu, prowadzeniu i nadzorowaniu prac. Powierzenie wyspecjalizowanych czynności podmiotom o odpowiednich kwalifikacjach jest wymogiem prawidłowo prowadzonego procesu inwestycyjnego.

Z poważaniem
Wojciech Balczun
Minister
dokument podpisany elektronicznie
1296693.4946735.3908897

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów